

RAFAEL VALLBONA, escriptor, publica 'Dits enganxosos' (Ed. Alrevés)

"Dits enganxosos" vol ser un petit homenatge al periodista de poble"

PERIODISME I CORRUPCIÓ

Després d'un incendi, en un poble d'estiu, troben els cossos calcinats de dos joves. Som a l'any 1993, en plena crisi postolímpica, amb la cocaïna convertida en droga de moda i la corrupció que es comença a descarar. Rafael Vallbona situa en aquest context la seva última novel·la, *Dits enganxosos* (Ed. Alrevés), que torna a tenir com a personatge central el periodista Pere Palau, que els seus lectors ja havien conegut a *El tant per cent* (2014). És el segon volum d'una trilogia sobre periodisme, política i corrupció –amb tocs de novel·la negra– que s'afegirà a la vintena llarga de títols que ha publicat aquest periodista i professor.

JORDI PUIG

Vic

Jordi Vilarrodà
Torna en Pere Palau, el periodista que protagonitzava *El tant per cent*. Aquesta en seria la preqüela?

La idea d'aquesta novel·la, situada l'any 1993, venia d'un conte previ escrit en aquella època. Tinc la idea que aquest personatge sigui protagonista de tres novel·les: *El tant per cent* seria la central, amb una novel·la dels antecedents –un Pere Palau més jove i ambiciós– i una tercera en què serà també protagonista però no de tot el relat... i no puc dir més.

Aquí el veiem de jove, un periodista de comarques que se'n va a la capital...

Dits enganxosos és un homenatge als periodistes de poble. Comença a la Seu d'Urgell fins que un estiu li ofereixen d'anar a fer de becari a Barcelona i marxa disposat a menjar-se el món. El procés que segueix al llarg de la novel·la és que el món se l'acaba menjant a ell. El que ens ha passat a tots... i no només als periodistes.

Som als anys 90, en plena crisi postolímpica. Un moment que té semblances amb l'actualitat?

Els Jocs Olímpics situen Catalunya i Barcelona en el món, per les coses bones i les no tan bones. També la converteixen en un marc d'acció del crim internacional.

Roberto Saviano ja ho diu, que la *camorra* s'ha instal·lat aquí. També és un moment de canvi de paradigma en les drogues: l'heroïna que ha arrasat als anys 80 cedeix el pas a la cocaïna, que fins i tot és *ben vista*. Barcelona es converteix en un mercat importantíssim. I a tot això s'hi afegeix una crisi que a tot arreu comença el 1991 i aquí, per allò dels *fastos olímpics*, no ens n'assabentem fins al 1993. I la patacada és molt forta. Potser no tan com aquesta, però gairebé. I se li dona una sortida neoliberal que aboca a la crisi actual: recordi la Llei del Sòl de 1998, que obre la porta a la bogeria constructora.

En la seva novel·la en veiem l'embrió, a nivell d'un poble petit...

Perquè quan es parla de corrupció sempre pensem en governs autonòmics o estatals. Però si poguéssim sumar tot el volum de corrupció local, d'ajuntaments o diputacions, el muntant deixaria en ridícul l'altre.

El regidor independent que condiona l'equip de govern guiat només pel seu propi interès... de què em sona, això?

A un poble de cada dos hi ha hagut un personatge d'aquesta mena! I les escissions de partits, i el bescanvi de cadires d'alcaldia a canvi de llicències d'obres... En molts casos potser no ha

estat il·legal, però immoral sí. I molts no han estat jutjats perquè aquests delictes prescriuen.

Enmig de tot això, s'hi troba un periodista jove, un becari. I veiem que això de la precarietat del periodisme no és cosa nova...

Recordo que quan vaig començar al *TeleExpres* l'any 1978 parlaven ja amb enyor de l'època de la *nominilla*. Es veu que els joves ja cobraven un petit sou fix cada mes, no com ara que es cobra a tant la peça, o que no es cobra. Vaig pensar que millor no dir-ho a casa, que ja prou dubtes tenien que em fes periodista!

Pere Palau, que es troba en aquest cas, encara té un punt d'innocència. Troben dos cossos enmig del bosc després d'un incendi i vol saber què ha passat, vol explicar la veritat...

Qui de jove no ha estat il·lús, de gran es predispone a ser molt conservador. Ell té aquest punt d'ambició lògica i de voluntarisme. Ara i abans hi ha dos tipus de periodisme, el que és submís

PRESENTACIÓ A VIC

Rafael Vallbona va presentar a Vic *Dits enganxosos*, en entrevistes a EL 9 NOU i EL 9 TV. Sempre recorda que el seu debut literari va ser a Eumo Editorial l'any 1987 amb *Sabates italianes*.

al poder i no ha dubtat mai de la versió oficial política, policial o econòmica, i el que vol acostar-se tan a prop com sigui possible de la veritat. Ja sabem que és impossible d'arribar-hi del tot perquè hi ha molts elements que ens ho impedeixen... a vegades, el mateix mitjà de comunicació. Però la màxima del periodisme no és altra: véus allà a veure què ha passat i ho expliques.

I vostè ho coneix en primera persona...

Quan jo feia periodisme de poble, ens van perseguir des dels fatxes fins a l'equip jurídic de la Caixa Laietana... Crec que la contribució dels joves periodistes en aquell moment va ser important per poder crear una societat una mica més justa.

Potser tenim la sensació que fa quatre dies, i dels anys 90 cap aquí hi ha hagut un canvi espectacular!

Des dels anys 70 cap aquí, hem hagut de córrer molt en poc de temps. El país ha crescut cremant etapes molt de pressa, a vegades sense temps de reflexionar o perquè ens han fet empassar coses amb un embut.

Utilitza molt la música per ambientar el paisatge del moment. Els 90 són els anys del moviment grunge...

El llibre es diu *Dits enganxosos* no perquè sí, sinó perquè és el títol d'un disc de Rolling Stones, *Sticky*

Fingers, aquell que la portada original d'Andy Warhol no es va poder publicar aquí i la faig servir de portada del llibre. Estableixo un pont amb el moviment *grunge* dels 90: Nirvana, Green Day... El dia que va morir Kurt Cobain, recordo veure gent jove amb una desesperança total, com si s'acabés el món. Em va quedar molt, aquesta imatge. Vaig entendre per què era tan important, perquè havien deixat anar un missatge que els joves havien fet seu. Era un moment de desesperança, recordi que la Guerra del Golf va ser l'any 1991.

Ha volgut ser sintètic, concís?

Des del primer moment em vaig plantejar de fer un retrat sincopat, de frases curtes. Des d'aquest aspecte trobo que és una narració formalment violenta, però trobo que s'adiu amb el tema i amb el personatge jove. A l'anterior hi havia més mardades, fins i tot un humor absurd. M'ha costat més fer un relat d'aquest estil, havia de frenar-me moltes vegades. Potser perquè aquesta prosa tan tallant no és ben bé la meua, però havia de posar-la al servei del personatge.

Intuïm un cert desengany, al final de la novel·la?

Més que desengany, un aterratge. Palau s'ha de posar a escriure un article, i és el que té ganes de fer. I potser ja no sabia fer res més.